

Pauperisme of strijd

Zo kennen we Toon Dekkers

In Solidariteit nummer 18 zegt Joop Schinkel dat in de strijd tegen de verslechtingen in de sociale zekerheid een massale strijd, een massale volksbeweging tot stand gebracht moet worden, terwijl Rob Slagmolen een nummer later schrijft dat je zoiets niet bij dekreet kunt doen. Het is heel moeilijk, dat weet ik, maar als de uitkeringsgerechtigden binnen de vakbeweging er hun schouders onder zetten is het mogelijk binnen deze democratie. Maar dan moeten we wel onze krachten bundelen.

De beloften van Lubbers en konsorten vóór de verkiezingen, dat de koopkracht van de uitkeringen niet aangetast zou worden, blijken inderdaad maar bedriegelijke verkiezingspraatjes om de goedgelovigen in de fuik te laten lopen. Dat blijkt overduidelijk uit de maatregelen, die nu reeds bij het begin van de regeringsaanvaarding aangekondigd zijn, maatregelen die het pauperisme steeds meer doen toenemen. Tegen dit regeringsoptreden zal dan ook hard opgetreden dienen te worden. We vrezen dat we daarbij niet veel kunnen verwachten van de leiding van de FNV, indien we niet zelf, als uitkeringsgerechtigden, de hand aan de ploeg slaan. Steeds opnieuw blijkt dat onze voorzitter de uitkeringsgerechtigden met ziet staan, terwijl Stekelenburg deze regering reeds bij voorbaat een ruime voldoende heeft gegeven.

OP TWEE FRONTEN

Er zal dus een strijd gevoerd moeten worden op twee fronten; tegen het wanbegrip van de leiding van de FNV en tegen de maatregelen van de overheid. We zullen ook acties moeten voeren om het verloren terrein weer terug te winnen. Weliswaar zijn door het federatiebestuur een aantal 'geschoonde' eisen gesteld - geheel buiten de uitkeringsgerechtigden om! - doch daarmee wordt het verlies van de laatste jaren nauwelijks goed gemaakt. Wat bijvoorbeeld te denken van een eis de uitkeringen te brengen op vijfenzeventig procent van het loon in plaats van tachtig procent, gefaseerd over vier jaren, *mits de eko-*

nomiese groei minimaal twee procent zal bedragen. Volgens berekeningen van de FNV bedragen de kosten van deze verbeteringen ongeveer drie miljard gulden, terwijl bij een veronderstelde groei van twee procent het nationale inkomen toeneemt met dertig miljard. En dat terwijl de bezuinigingen op de sociale zekerheid over 1981-1985 twaalf miljard bedroegen. Tegen deze cijfers steekt de *mogelijkheid* van drie miljard schril af. Mogelijkheid, want de eerste tekenen dat de vakbeweging daarvoor actie wil gaan voeren, laten nog steeds op zich wachten, terwijl de zekerheid dat de groei van twee procent gehaald zal worden uiterst gering is.

Trouwens wij, uitkeringsgerechtigden, zullen - in tegenstelling tot het diktaat van het federatiebestuur - gezamenlijk moeten gaan overleggen welke eisen op korte en welke op lange termijn aan de orde gesteld moeten worden. En het gaat daarbij niet alleen om direct geldelijke eisen. Om er voor de vuist weg enkele te noemen: verdere doorvoering van de arbeidstijdverkorting, afschaffing medicijnknaak, afschaffing systeem voordeurdelers, herstel huursubsidie, gefaseerde verlaging van de BTW voor de eerste levensbehoeften, stopzetting sluiting bejaardentehuizen, enzovoort, enzovoort. We zullen alles op een rijtje moeten zetten en vaststellen welke eisen prioriteit verdienen.

VAN KWAAD TOT ERGER

Door de verdeel- en heerspolitiek van de regering in samenwerking met de werkgevers en het zwakke en dikwijls onjuiste tegenspel van de leiding van de vakbeweging, is deze laatste in een welhaast machteloze positie gemaakt. Het is duidelijk dat het gebrek aan inzicht hierin een belangrijke rol heeft gespeeld. Immers, al verast door de crisis en het fenomeen van de werkloosheid heeft zij aanvankelijk de slogan van de werkgevers overgenomen dat winst tot investeringen zou leiden. Dat het hierbij om diepte-investeringen ging, drong niet tot haar door. Dat hierbij de werkloosheid zelfs zou kunnen toenemen, evenmin.

Toen de 38-urenweek. Die kwam

BUNDELING UITKERINGSGERECHTIGDEN - BUG

trouwens ook voor de werkgevers mooi op tijd; anders hadden er ontslagen moeten vallen vanwege die diepte-investeringen. Dat zou maar trammelant en wellicht stakingen opgeleverd hebben, hetgeen de winsten weer in gevaar gebracht zou hebben. De oplossing van de vakbeweging was tot op zekere hoogte lukratiever: eensdeels een deel van het loon voor verhoging van de winst, andersdeels loon voor de 38-urenweek. Door deze voor slechts vijftieng procent uit te voeren, bleef ook daarvan een mooi deel voor directe winstverhoging over. Dit kon alleen maar gebeuren doordat de vakbeweging noch een controlesysteem, noch sankties ingebouwd had.

Intussen hadden de werkgevers weer een nieuwe truuk voorhanden: er moest gestudeerd worden over verdere vermindering van de arbeidstijd. Dat dit een verloren jaar, een jaar van werkloos toezien zou zijn, kon iedereen op zijn vingers natellen, behalve de leiding van de vakbeweging. Dolgedraaid door hun succes gingen de werkgevers nu eerst recht vervelend doen; over ATV weigerde men verder te praten. Daartegenover voerde men met grote brutaliteit allerlei systemen in als flexibilisering, oproeparbeid, thuiswerk enzovoort en de vakbeweging kreeg het nakijken.

Nu werd de zaak voor onze leiders toch wel prekäir; er moest iets gebeuren, maar wat? Gelukkig verschenen nu de kamerverkiezingen aan de horizon. Nu dat maar weer eens geprobeerd. Men gooide er een smak van onze contributiegelden tegenaan en... het mislukte weer (hoewel, dat moet gezegd, de PvdA er toch wel goed garen mee gesponnen zal hebben, al was het maar met één of twee zeteltjes winst.)

En het economies resultaat van deze wanhoopspolitiek? Loonmatiging, verslechtering van de uitkeringen, achteruitgang van de sociale verworvenheden, *verdubbeling van de winsten, maar halvering van de investeringen en kapitaal export van tientallen miljarden guldens*. Tel uit je winst! Wat bleef er nu, na het zoveelste debakel, nog te doen?

Eerst maar eens orde op zaken stellen; men ging in konklaaf. Dat wil zeggen, de verliezers gingen een oordeel vellen over hun eigen daden. Zoals te voorzien was, was de uitspraak van 'de jury' gunstig. Niet het gevoerde beleid

was verkeerd geweest, nee, de omstandigheden deugden niet. Daarom werd het verlies gekonsolideerd en voor de komende veertien jaar een nieuwe stijl afgekondigd. Was de ANWB niet groot geworden door persoonlijke hulpverlening? En waar kan men die beter verrichten dan in een winkel? Dus, tot het jaar 2000: ANWB plus grootwinkelbedrijf. En 'staken' is een vies woord.

EIGEN MACHT

Dat de uitkeringsgerechtigden, machtelozer dan de werkenden, er hier weer het meest bekaaid afkomen, behoeft geen nadere toelichting. Voor hen blijft er dus maar één mogelijkheid over binnen de vakbeweging; zij zullen hun eigen zaakjes moeten gaan opknappen. Met deze zwakke leiding van de vakbeweging wordt hun taak er niet gemakkelijker op; zij wordt ook tweeledig. Aan de ene kant dienen zij hun eigen stem te laten horen en een eigen macht te vormen, aan de andere kant moeten zij tezamen met de werkende leden de vakbeweging weer zodanig opkrikken dat zij, speciaal in deze periode van crisis, weer aantrekkelijk wordt voor de werkende bevolking en daardoor weer een maatschappelijke macht kan vormen. Geen sinekure doch de enige weg!

KOU EN BUG

Inmiddels vielen binnen het kader van de uitkeringsgerechtigden tekenen te bespeuren dat men tot die konklusie gekomen was en men de noodklok moest luiden. En men werd actief. In het voorjaar van 1985 met de KOU (Kommissie Ontevreden

Uitkeringsgerechtigden) en later met de BUG (Bundeling Uitkeringsgerechtigden). De KOU werd monddood gemaakt, doch de BUG overleefde het en kreeg met steun van een aantal KOU-mensen vaste voet aan de grond; er kwam ondersteuning van uitkeringsgerechtigden binnen en buiten de vakbonden.

De ideeën van en achter deze nieuwe structuur zijn uitvoerig uiteengezet in het eerder genoemde artikel van Rob Slagmolen in Solidariteit nummer 19 (pagina 14). In het kort behelzen ze een eigen organisatie van uitkeringsgerechtigden binnen de FNV en samenwerking met de verschillende bonden, terwijl ieder BUG-lid tevens lid blijft of wordt van de eigen bond; een soort dubbel lidmaatschap dus. Van groot belang is dat de BUG een eigen democraties gekozen bestuur krijgt en vanaf de basis tot aan de top op werkelijk democratische grondslagen gebaseerd zal zijn. Zo zal de BUG tot eisen en acties moeten besluiten, vanzelfsprekend in samenwerking met de bonden. De huidige versnippering en het daarmee gepaard gaande paternalisme zal moeten verdwijnen.

WEER PERSPEKTIEF BIEDEN

Doch de BUG-animators zullen er niet mee kunnen volstaan een nieuwe structuur op te bouwen. *Men zal de uitkeringsgerechtigden ook een perspectief moeten bieden*. Men zal duidelijk moeten maken dat, indien men wat wil bereiken, er strijd geleverd zal moeten worden. En men zal daartoe de weg moeten wijzen. Men zal ook grote delen van de vakbeweging moeten 'omturnen', democratiseren. Men zal, in plaats van de ingevoerde apa-

BUNDELING UITKERINGSGERECHTIGDEN - BUG**Solidariteit**

thie, weer élan in de vakbeweging en daarmee in de arbeidersbeweging moeten brengen. Wij, de uitkeringsgerechtigden, zullen vooraan moeten lopen, want wij zijn het die het zwaarst gepakt worden. Wij zullen de solidariteit moeten verdienen.

**HOE MOET DAT WEL EN NIET GE-
BEUREN?**

Lange tijd reeds verkondigt de top van de vakbeweging dat demonstreren 'toch niet helpt'. En dan worden de demonstraties van de laatste jaren als voorbeeld aangehaald. Dank je de koekoek! Die samenkomsten, die met grote tussenpozen tot stand gebracht werden om de mensen te laten stoom afblazen, hielpen inderdaad niet. Zeker niet, omdat de beloften dat dit 'slechts het begin van de akties' was, nooit werden ingelost. Of wat te denken van die besloten ledenvergadering in de RAI laatstleden januari, waar je als uitkeringsgerechtigde tegenover je soortgenoten van een gecensureerd papertje over je eigen ellende mocht

jeremiëren? Inderdaad, zulke demonstraties helpen niet, integendeel, bij sommigen versterken ze de frustraties, bij anderen de apathie. En regering en werkgevers lachen in hun vuistje.

Er zullen dus andere wegen bewandeld moeten worden. Er zal aange-toond moeten worden hoe het wel moet. En hier verwijs ik naar datgene wat Joop Schinkel zegt: er zal een massale strijd, een volksbeweging tot stand gebracht moeten worden. De geschiedenis van de arbeidersklasse kan ons daarbij een leerschool zijn.

(Intussen kan ik meedelen dat het Federatiebestuur besloten heeft een gesprek te arrangeren tussen het Sekretariaat Uitkeringsgerechtigden en de BUG-groep.)

TOON DEKKERS
lid Dienstenbond-FNV
deelnemer BUG